

УКРАИНСКАТА СЪВЕТСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА РЕПУБЛИКА И ПРИЕМАНЕТО НА БЪЛГАРИЯ В ООН (1947 — 1955)

Андреј Кармелян

Проблемът България и ООН нееднократно е интерпретиран от изследвачите. Практически всички, работили по него, а това са Д. Попов, В. Божинов, М. Карасимеонов и др., се обръщат само към дейността на България като член на ООН. Извън обсега на вниманието остава периодът, в който България върви към членство в тази организация. Този период обхваща първото десетилетие от дейността на ООН и рефлектира в отношенията на западните държави и САЩ, от една страна, и СССР и страните от съветския блок, от друга страна. В това отношение разглеждането на историята за приемането на България в ООН е все още актуално.

Досега този проблем подробно се разглежда единствено в монографията на М. А. Мунтян “Борьба СССР за прием в ООН Болгарии, Венгрии и Румынии”. В тази монография той го разглежда през призмата на външната политика на СССР през посочения период. Затова изследването отразява по-скоро противопоставянето на САЩ и СССР през този период, отколкото стремежа на тези държави към членството в ООН и съдействието на други делегации на държави – членки на ООН. Към другите делегации се отнася и делегация на УССР.

Досега във външнополитическите изяви на СССР дейността на УССР винаги е оставала на заден план. Изследвачите на украинско-българските отношения, сред които са П. С. Сохан, В. В. Павленко, Н. Иванички, А. И. Черний и др., обръщат повече внимание на икономическите, културните и научните отношения. Л. О. Лещенко, Н. К. Головкин, К. С. Забигайло и др., занимавайки се с външнополитическата дейност на УССР, не разглеждат подкрепата, която УССР дава на България на международната арена¹. Затова има нужда от нови изследвания, които биха разкрили точно тази страница в двустранните отношения на България и Украйна.

Като един от аспектите на тези изяви се откроява пътят на България към членство в ООН и подкрепата на украинската делегация в ООН. Този проблем може да се раздели на три етапа:

– 1945 – 1949 г. (първи етап) – след създаването си ООН започва да се утвърждава като влиятелна международна организация. Делегацията на УССР активно се включва в работата на тази организация, а България след сключването на мирния договор активно се опитва да заеме своето място в тази международна организация;

– 1950 – 1952 г. (втори етап) – отбелязва се спад в решаването на проблема;

– 1953 – 1955 г. (трети етап) – завършва с приемането на България в ООН.

Организацията на обединените нации е създадена в дните, когато Втората световна война е към своя край. Идеята за създаване на нова международна организация за спиране и предотвратяване на войните, поддържане на мира и международната сигурност намира нарастваща подкрепа след създаването на антихитлеристката коалиция. Голямо значение за създаването на ООН изиграва Декларацията на Обединените нации, подписана на 1 януари 1942 г. във Ваншингтон от представители на 26 държави, сред които са СССР, САЩ, Великобритания и Китай. Следващата крачка е направена през октомври 1943 г. в Москва, където от името на трите велики сили е обявено, че след завършването на войната ще бъде създадена организация за всеобща сигурност. Тази идея отново е потвърдена на Техеранската конференция през ноември – декември 1943 г. През август – септември 1944 г. в Дъмбартън ОУКС с участието на представители на СССР, САЩ, Великобритания и Китай са съгласувани Предложения относно създаване на Всеобща международна организация за сигурност.

На 7 февруари 1945 г. съветската делегация предлага за членство в ООН три или две съветски републики, преди всичко Украинската ССР и Беларуската ССР – най-много пострадали и допринесли за победата над хитлеристка Германия, – да бъдат поканени на конференцията на Обединените нации като страни учредителки на международната организация за сигурност. Делегациите на САЩ и Великобритания подкрепят това предложение. Най-важен момент на Ялтенската среща е решението на 25 април 1945 г. в Сан Франциско да се свика конференция на Обединените нации за приемане на Устава на ООН.

От 25 април до 26 юни 1945 г. 282 делегации и повече от 1500 съветници от 50 страни участват в учредителната конференция на

Обединените нации в Сан Франциско. От самото начало на конференцията е прието съветското предложение за включване в броя на държавите-учредители УССР и БССР, оглавени съответно от Д. З. Мануилски и К. В. Кисельов. На 6 май 1945 г. делегациите на тези републики активно се включват в работата на конференцията. На 26 юни Уставът на ООН е подписан от всички държави-участници в тази конференция.

На 24 октомври 1945 г. Уставът е ратифициран от 29 страни, сред които СССР, САЩ, Великобритания, Китай и Франция. Този ден е обявен за ден на ООН.

Когато създаването на Организацията е факт, се оказва, че тя е изправена пред сериозен проблем. Вчерашните съюзници от антихитлеристката коалиция имат съвършено различен поглед върху политическата карта на Европа и това се отразява върху работата на ООН. САЩ и Великобритания се опитват да възстановят довоенните форми на държавно управление в Централна и Източна Европа, докато Съветският съюз налага установяването на "народни демокрации".

Борбата на тези две концепции е много добре отразена във въпроса за приемане на нови членове в ООН. Този въпрос – за разширяване на броя на държавите – членки в ООН, чието създаване на принципа на равенството и всеобщото представителство, т. е. на принципа на универсалността – е въпрос за ефикасността на дейността на Организацията на обединените нации. В епохата на "студената война" въпросът за приемане на нови членове в ООН се превръща в един от нейните аспекти. Така някои от източно-европейските държави, сред които и България, десет години не могат да станат членове на ООН.

На Потсдамската конференция представителите на САЩ и Великобритания предлагат да се приеме Италия сред държавите – членки на ООН. Съветската делегация отказва това предложение, мотивирайки своя отказ с това, че в документа не се споменава за България, Румъния, Унгария и Финландия². Приемането на тези държави в ООН е не само признаване на техните заслуги във войната с Германия през последния етап, но и признание на техния избор (освен Финландия) да вървят по пътя на СССР.

На Парижката мирна конференция един от основните въпроси е за подписване на справедливи мирни договори. Към България, която следва съветския път, се отправят доста тежки искания. Гърция, подкрепяна от САЩ и Великобритания, представя на конференцията документ, съдържащ 15 машинописни страници, който предлага 16

поправки в проекта на мирния договор с България. Най-абсурдната е “създаването на стратегическа граница между България и Гърция”. Според тази граница българските Родопи трябва да преминат към Гърция и държавната граница на България да отстои на 95 км от София и на 35 км от Пловдив – България да загуби 1/10 от територията си. Освен това Гърция иска от България репарации на стойност 985 000 000 долара³.

Срещу тази антибългарска политика се надигат делегациите на Полша, Чехословакия, Югославия, СССР, БССР, УССР. Украинската делегация е оглавена от министъра на външните работи на УССР Д. З. Мануилски. В своите изказвания водачът на украинската делегация подлага на остра критика претенциите на гръцкото правителство, като се основава на исторически факти. Ако се говори за промяна на държавните граници между двете страни, то единствено верният път според Д. З. Мануилски е връщане на Западна Тракия към българските територии и излаз на България на Бяло море. С това предложение украинската делегация се обръща на 24 август 1946 г. към генералния секретар на ООН с молба да се повдигне въпросът пред Съвета за сигурност към ООН⁴. Като резултат – претенциите на Гърция са отхвърлени и според мирния договор, сключен на 10 февруари 1947 г., границите на България се запазват и остават същите, както на 1 януари 1941 г.

Сключването на мирния договор отваря пред България реална възможност за кандидатстване в ООН. Тази крачка е можела не само да укрепи нейния суверенитет, но да издигне и международното ѝ положение. Затова, бързайки да се реши този проблем, българското правителство още до влизането в сила на Парижкия мирен договор на 26 юли 1947 г. се обръща с официална молба към Съвета за сигурност за приемане на България в ООН. “Въодушевено от желанието си да сътрудничи за установяването на траен мир и да окаже своя принос към делото на международното сътрудничество, българското правителство моли да бъде приета Народна република България в Организацията на обединените нации”⁵.

През този период УССР е интегрална част на Съветския съюз и затова следва не само неговата външна политика, но и икономическите му отношения. След възстановяването на дипломатическите отношения между СССР и България започва и развитие на икономическите връзки, в които е включена и УССР. В първите следвоенни години и Съветската република, и България се стремят към възстановяване на своята икономика. Съветският съюз

играе координираща роля в тези отношения. Той определя посоките на връзките между своята република и България.

Молбата на България е препратена за разглеждане от специален Комитет за приемане на нови членове на Организацията. Представителят на САЩ Уорън Остин изразява съмнение, че в България се спазват основните човешки права, че тя е добър кандидат за ООН. Това мнение се подкрепя и от представителите на Великобритания, Бразилия, Колумбия и Китай. Освен това България е обвинена и в разпалване на гражданска война в Гърция. Съветският представител А. А. Громико предлага молбата на Народна република България да се разгледа след влизането в сила на мирния договор, т. е. след 15 септември 1947 г. Това предложение е отхвърлено⁶.

На 18 август 1947 г. по въпроса за приемане на нови членове в ООН заседава Съветът за сигурност. На негово разположение е отчетът на Комитета за приемане на нови членове и призивът на генералния секретар на ООН Тригве Ли по най-бързия начин да се реши този въпрос, като заедно се приемат всички бивши сателити на Германия. Този призив е отхвърлен и Съветът за сигурност приема решение кандидатурите да се обсъждат поотделно.

На 21 август започва обсъждането на страните от “народнодемократичния” блок – България, Румъния, Унгария. България отново е обвинена в неспазване на правата на човека. Към това се добавя и отказът на България да сътрудничи на Балканската комисия на ООН, която разследва граничните конфликти с Гърция. В резултат на това молбите на България и останалите “народнодемокритични” страни са отхвърлени от Съвета за сигурност. Делегацията на СССР прави единственото възможно – на свой ред налага вето на молбите на Италия и Австрия – държави, подкрепяни от САЩ и Великобритания. На 16 септември 1947 г. в Ню Йорк започва втората сесия на Общото събрание на ООН. Отново един от най-важните става въпросът за приемане на нови членове в Организацията на Обединените нации. САЩ поисква от Съвета за сигурност препоръка за Италия, а за България и останалите източноевропейски страни отново не става дума, тъй като американското правителство, както се изразява неговият представител, очаква приемане в ООН на нови държави, признати за достойни. Към България отново е отправено обвинение в неспазване на човешките права и отново става дума за гръцкия въпрос. На 25 септември 1947 г. председателят на Общото събрание Арана предлага да се изслушат отново становищата на българското и албанското правителство по този въпрос, а британският делегат

Макний, подкрепяйки изказването на американския представител, сравнява Общото събрание със съд, призован да установи виновността на България и Албания. Украинският делегат Мануилски подчертава, че ООН не е съд и че България и Албания не са обвиняеми. Той припомня, че макар договорът за мир с България да е ратифициран, тя не е още член на ООН, макар че много пъти е поставян въпросът за нейното приемане⁷.

На 1 октомври 1947 г. за пореден път в Съвета за сигурност е извършено гласуване. Молбата на България, както и на Унгария и Румъния, не събира достатъчно гласове. Молбите на Италия и Финландия, въпреки събраните гласове, не са одобрени поради вето, наложено от СССР.

Разискването по този въпрос продължава на 7 ноември в Политическия комитет на Общото събрание. Представителят на Аржентина Арсе предлага гласуването в Съвета за сигурност да преминава с обикновено мнозинство, т. е. да не се спазва принципът на единогласието на постоянните членове на съвета. Украинският представител Д. З. Мануилски се изказва против това предложение, допълвайки, че то крие тежки последствия за ООН. В хода на дискусиите се разбира, че никой от членовете на съвета не си е променил мнението и затова въпросът отново се отлага.

На 3 април 1948 г. представителите на САЩ и Великобритания предлагат на Съвета за сигурност да се преразгледа молбата на Италия. Но това предложение по думите на украинската делегация "накърнява и игнорира в това отношение законните права и интереси" на България, Унгария и Румъния. Затова делегацията на СССР като непостоянен член на Съвета за сигурност от 13 ноември 1947 г., внася на 5 април 1948 г. предложение за разглеждане молбите и на тези страни. Въпросът отново се отлага, тъй като никой от членовете на Съвета не е променил мнението си.

По това време Международният съд по молба на Общото събрание от ноември 1947 г. започва разглеждането на въпроса дали член на ООН има право да свързва гласуването на един или друг кандидат в ООН с искането да се приеме друг кандидат. Отговорът е приет с мнозинство от 9 гласа срещу 6 против, а той гласи, че условията за приемане на нови членове, посочени в т. 1, чл. 4 от Устава, не само са необходими, но и достатъчни. Затова искането за приемане на две и повече държави противоречи на Устава на ООН. В края на отговора е изтъкнато, че поради абстрактната форма на въпроса е изключено това решение да се използва като практическа рекомендация⁸.

На 22 септември 1948 г. министърът на външните работи на НР България В. Коларов изпраща писмо до главния секретар на ООН Тригве Ли с искане България да бъде приета в Организацията на обединените народи. На 22 ноември 1948 г. Специалният комитет при Общото събрание на ООН започва разисквания по приемането на нови членове в ООН. Отново в полза на България се изказват съветските делегации. Водачът на делегацията на СССР А. Я. Вишински казва: "... Не е ли България държава, с която вие поддържате дипломатически отношения, г-да представители на САЩ и Англия? Не е ли България свободолюбива държава, която се вдигна срещу нацисткото иго?" На следващия ден разискванията по този въпрос продължават и А. Я. Вишински, спирайки се на условията, с които американският делегат обуславя приемането в ООН на България и останалите източноевропейски страни, казва: "... Вие искате България, Румъния и Унгария да ревизират вътрешната си политика и т. н., но тези искания не представляват нищо друго, освен намеса във вътрешните работи на тези страни и следователно представляват нарушаване на Устава"⁹.

На 16 юни 1949 г. Съветът за сигурност отново започва да разглежда въпроса за приемане на нови членове на ООН и отново първоначално е предложено да се разгледат молбите на несоциалистическите държави, подкрепяни от мнозинството в Съвета, а молбите на България, Румъния, Унгария, Албания и Монголската народна република да се разгледат по-късно. На следващия ден разискването по този въпрос продължава. Представителят на СССР С. К. Царапкин изтъква, че становището на американското правителство (а то по думите на американския делегат по отношение на България и останалите народнодемократични страни остава непроменено) по въпроса за приемането на нови членове в ООН се определя от политиката на дискриминация срещу известни държави и фаворизиране на други. Той подчертава, че ООН е международна организация, а не групировка от страни, удобни на САЩ, и затова съветското правителство предлага едновременно приемане на 12-те държави, чиито молби нееднократно са разглеждани в Съвета за сигурност. Представителите на САЩ и Великобритания отхвърлят това предложение, но заявяват, че няма да гласуват против който и да е кандидат. Представителят на Украйна Тарасенко изтъква, че горепосоченото изказване е само хитрост, защото тия представители биха могли да попречат чрез въздържане от гласуване¹⁰. Тъй като

Съветът за сигурност отхвърля съветското предложение, разискванията по този въпрос временно се спират.

На 7 септември 1949 г. във връзка с постъпването в Съвета за сигурност на молба от Непал за приемане в ООН започват нови разисквания по въпроса за членството. Украинският представител внася предложение за едновременно приемане на всичките 13 държави, подали молба. Той подчертава, че всякакво друго решение на въпроса би било дискриминация по отношение на народнодемократичните страни, които вече по няколко години очакват приемане в ООН. Отново не се стига до някакво положително решение.

България, Румъния и Унгария са непрекъснато обвинявани в най-различни нарушения на правата на човека. Водачът на Украинската ССР Д. З. Мануилски се изказва в тяхна подкрепа: "Преди няколко дни към Председателя на Общото събрание и главния секретар на ООН се обърна осъденият (по политически мотиви) на смърт гръцки профсъюзен деец Г. Демостенос с искане за намеса на ООН за спиране на неговата присъда и представителите на САЩ и Великобритания гласуват против, обосновавайки своето решение с това, че ООН не може да се намесва във вътрешните работи на България, Унгария и Румъния."¹¹

На 31 октомври Политическият комитет започва отново разглеждане на въпроса за приемане на нови членове на ООН. Съветската делегация предлага този въпрос да бъде уреден незабавно и всичките 13 държави, подали молба, да бъдат приети. Украинската делегация поддържа съветското предложение и се изказва срещу ново протакане на въпроса. Тази сесия завършва безрезултатно.

И през следващите няколко години огромното желание на НР България да стане член на ООН не може да бъде реализирано. Съветските делегации, делегациите на редица други държави и ръководството на ООН се опитват да разрешат въпроса за приемане на нови членове с всички възможни средства. Така на 9 юни 1950 г. секретариатът на ООН публикува текста на писмото, което генералният секретар на Организацията на обединените нации Тригве

Ли изпраща на всеки член. В т. 5 на този меморандум е отбелязано: "... Понастоящем 14 страни очакват да бъдат приети в ООН. В интерес на тези страни и на обединените народи аз смятам, че всичките трябва да бъдат приети...". Но този призив е спрял от политиката на САЩ и Великобритания, които не желаят да се приемат държави с "народнодемократично" устройство. На петата сесия на Общото събрание на ООН те отново повдигат въпроса за спазване на правата на човека и основните свободи в България, Унгария и Румъния. Против разисквания по този въпрос се изказват представителите на съветските делегации. Така Барановски, представител на Украинската ССР, заявява, че "включването на тази точка в дневния ред би било грубо нарушение на Устава". Приемането на нови членове на ООН остава на заден план.

Този въпрос излиза на преден план едва в началото на 1952 г. На 18 януари Политическият комитет пристъпва към разглеждането му. На 21 януари СССР внася проекторезолюция, която предвижда Общото събрание на ООН да препоръча на Съвета за сигурност да преразгледа молбите на 13-те държави, желаещи да членуват в ООН, а също и молбата на Либия. В подкрепа на тази проекторезолюция се изказват представителите на Чехословакия, УССР и БССР. Американската делегация предлага и това предложение се приема – съветският проект да бъде смятан за приет само ако получи две трети от гласовете на делегациите, взели участие в гласуването. При това положение съветското предложение пропада¹².

Не се приема съветската проекторезолюция и на заседанието на Съвета за сигурност на 6 февруари 1952 г. Отново Съветът за сигурност разглежда съветското предложение на 9 юли 1952 г. След разисквания Съветът за сигурност отлага решението си за 2 септември с. г. На 2 септември съветският представител Малик напомня на присъстващите, че истинската причина за това безизходно положение, създадо се по въпроса, е не позицията на Съветския съюз, който предлага да бъдат приети в ООН всичките 14 държави независимо от техния вътрешен режим, а нежеланието на САЩ да допускат в ООН онези, чийто вътрешен строй не се харесва на американското правителство.

В следващите разисквания представител на СССР казва: "Досега не е взето решение. Ние предлагаме да се намери такова решение. Ние оттегляме нашите възражения против американските фаворити, но настояваме американско-английският блок, и преди всичко САЩ, да се откажат от своята политика на диктат и дискриминация

спрямо групата държави, подали заявления за приемане в ООН, чиито вътрешен строй не се харесва на САЩ". Тъй като не са събрани необходимите 7 гласа, тази проекторезолюция не се приема. Тази година завършва с решението на Общото събрание на ООН от 21 декември 1952 г. да бъде създаден комитет, който да проучи въпроса за приемане на нови членове. Този комитет е длъжен да представи свой доклад на следващата сесия.

На 2 октомври 1953 г. в Специалния политически комитет започва разискването по точка първа от дневния ред, предложена от делегацията на СССР за приемане на нови членове в ООН. Съветският представител Я. А. Малик отново предлага да бъдат приети едновременно всичките 14 държави, подали молби. Тази проекторезолюция е подкрепена от делегацията на УССР. Водачът на украинската делегация Л. Ф. Паламарчук казва: "Сега, когато сред народите се възродиха надеждите за подобряване на международната обстановка, едновременното приемане в ООН на 14-те държави би било важна стъпка по пътя към отслабване на международното напрежение – мярка за повишаване на авторитета и престижа на Организацията на обединените нации". Украинският делегат допълва, че политиката на фаворизиране на едни държави и дискриминация на други е довела до това безизходно положение и за това съветското предложение е реална основа за преодоляване на този кризис¹³. Традиционно срещу приемането на кандидати, тръгнавши по съветския път на развитие, се обявява американският делегат. Този път обаче Специалният политически комитет приема определено политическо решение. Перуанският делегат В. Белаунде предлага да се създаде Комитет на добрите услуги¹⁴, който по пътя на преговорите с членовете на Съвета за сигурност би улеснил разрешаването на тъй дълго протакания въпрос за приемане на нови членове в Организацията на обединените нации.

През следващата 1954 г. настъпва известно разведряване в отношенията между двата блока. Стига се до компромис в редица проблеми, които дотогава не са били решени. Затова българското правителство подновява своята молба за встъпване в ООН. В разискванията по този въпрос американският делегат Уодсуорт поставя под съмнение миролюбието на страните с "народнодемократичен" режим и тяхната готовност и способност да изпълняват изискванията на Устава на ООН. Представителят на Украинската ССР С. А. Слипченко заявява, че според мнението на неговата делегация справедливо разрешаване на въпроса за приемане

на България, Албания, МНР, Румъния, Унгария, Финландия, Италия, Португалия, Исландия, Австрия, Цейлон, Йордания, Непал и Либия за членове на ООН би било такова решение, което би спомогнало за по-нататъшно отслабване на международното напрежение и за развитието на сътрудничество между народите. Той се спира подробно на миролюбивата външна и вътрешна политика на източноевропейските страни. "Тези държави – казва делегатът на УССР – имат нормални дипломатически отношения с много страни по света, ... членуват в много международни организации, включително и в редица специални учреждения на ООН. Естествено е, че страните с народна демокрация свързват своето бъдещо развитие с Обединените нации."¹⁵

През 1955 г. Организацията на обединените нации отбелязва 10 години от своята дейност, но въпросът за приемане на нови членове все още не е решен. Затова напълно разбираем е стремежът на повечето страни – членки на ООН да се приключи с него, и то положително. Все повече делегации започват да споделят съветското предложение за едновременно приемане на държавите, чиито молби са разглеждани в ООН. Същата идея споделя и Комитетът на добрите услуги. Неговият председател В. Белаунде заявява, че тези проблеми трябва да бъдат решени на тази юбилейна сесия на ООН.

По време на Юбилейната сесия в Сан Франциско в края на юни въпросът за приемане на нови членове заема значително място в докладите на делегациите от Организацията на обединените нации. Така делегациите на европейските държави отбелязват абсурдната ситуация – Европа е представена само с 16 държави от всичко 60, а в същото време 10 европейски държави дълги години очакват да бъдат приети в ООН¹⁶.

В тези условия Комитетът на добрите услуги рязко активизира дейността си. Започват да се водят преговори с водачите на делегациите. Няколко пъти се водят разговори с министъра на външните работи на СССР В. М. Молотов, в резултат на които е изяснена позицията на Съветския съюз. СССР застава зад проекта за едновременно приемане на посочените по-горе държави, но е съгласен и на други варианти – едновременно приемане на 5-те бивши съюзници на нацистка Германия или едновременно приемане на 16 държави, като се добавят Лаос и Камбоджа.

През септември 1955 г. Комитетът на добрите услуги провежда поредните консултации с постоянните членове на Съвета за сигурност. Все още позициите на САЩ и Великобритания не са благоприятни за приемането на България и останалите кандидатки в ООН.

Въпросът за приемане на нови членове на започналата 10-та сесия на Общото събрание на ООН се превръща в един от най-основните. НР България отново подновява молбата си. Становището на делегациите на СССР, УССР и БССР по този въпрос е отразено в речта на Молотов. Той отбелязва, че Съветският съюз е за незабавно решаване на въпроса за приемане на нови членове в ООН и е готов да подкрепи едновременното приемане на 16-те държави, подали молба за това. Канадската делегация предлага да бъдат едновременно приети 18 държави (към изброените по-горе се добавят Япония и Испания).

На 1 декември 1955 г. в Специалния политически комитет започва обсъждането на този тъй дълго протакан въпрос. Всъщност никакви разисквания няма, почти всички подкрепят канадския проект. В деня на гласуването, на 7 декември с. г., тази проекторезолюция е приета с преобладаващо мнозинство. На следващия ден този проект е утвърден и на пленарното заседание на Общото събрание на ООН.

Доста по-проблематично преминават разискванията в Съвета за сигурност, започнали на 10 декември 1955 г. Първоначално се разглежда въпросът дали препоръката да бъде обща за всичките 18 държави, или поименна за всяка поотделно. Когато е решено препоръките да бъдат поименни и започва обсъждането на всяка държава-кандидат, постоянният член на Съвета за сигурност – представителят на Китай (мястото се заема от представителя на Тайван), гласува против приемането на Монголия и с това поставя край на едновременното приемане на 18-те държави.

В тази сложна ситуация съветската делегация предлага да се препоръчат 16 държави, като изразява надежда, че МНР и Япония (против гласува СССР) ще бъдат приети на следващата сесия. Това предложение се приема и 16 държави получават препоръки от Съвета за сигурност. В същия ден, на 14 декември 1955 г., Общото събрание на ООН гласува за приемането на България, Румъния, Унгария, Албания, Италия, Австрия, Финландия, Цейлон, Португалия, Испания, Непал, Либия, Лаос, Камбоджа, Ейре, Йордания.

Приемането в Организацията на обединените нации отвори пред България нови възможности за изяви на международната арена и защита на своите интереси. "Правителството на Народна република България, вярвайки в благородната мисия, която изпълнява и има да изпълнява в Организацията на обединените нации, заявява, че

Народна република България като член на тази организация ще продължава да влага всичките си усилия за поддържането на мира и сигурността, за развитието на приятелски отношения между народите и за постигането на сътрудничество при разрешаването на международните въпроси от стопански, социален, културен и хуманитарен характер¹⁷. Тази декларация определя основните принципи и цели на българската външна политика. България веднага се включва в работата на ООН. Тя става членка на различни специализирани организации от системата на ООН. Утвърждава се като държава – членка на ООН, която стриктно спазва Устава на Организацията и винаги допринася за развитието на мирните инициативи. Приета заедно с голяма група държави, получили неотдавна независимост, България внася своя дял в решаването на основните международни проблеми.

БЕЛЕЖКИ

¹ **Сохань, П. С.** Социалистическият интернационализъм в действие. Украинская ССР в советско-българском экономическом, научно-техническом и культурном сотрудничестве 1945–1966. К., 1969; НРБ в содружестве стран социализма. К., 1984; **Павленко, В. В.** Участъе УССР у радянсько-българскому співробітництві. К., 1985; **Лещенко, Л. О.** Украина на міжнародній арені. 1945–1949. К., 1969; **Головко, Н. К.** Вклад Радянської України в боротьбу волелюбних народів за мир і загальну безпеку. К., 1957; **Забигайло, К. С.** В интересах миру і дружби між народами. К., 1974.

² **Берлинската конференция** на ръководителите на трите съюзни държави – ССР, САЩ и Великобритания. С., 1987, с. 106–107.

³ **Васев, Славчо, Кр. Христов.** България и Парижката мирна конференция. Париж – 1946. С., 1947, с. 214.

⁴ **Лещенко, Л. О.** Цит. съч., с. 67.

⁵ **Външна политика на Народна република България.** С., 1970. Т. I, с. 90.

⁶ **Мунтян, М. А.** Борьба СССР за прием в ООН Болгарии, Венгрии и Румынии. Кишинев, 1972, с. 68.

⁷ Работническо дело, № 226 от 28 септември 1947 г.

⁸ **Мунтян, М. А.** Цит. съч., с. 79–88.

⁹ Работническо дело, № 279 от 26 ноември 1948 г.

¹⁰ Работническо дело, № 164 от 24 юни 1949 г.

¹¹ Работническо дело, № 275 от 13 октомври 1949 г.

¹² Работническо дело, № 35 от 4 февруари 1952 г.

¹³ Работническо дело, № 282 от 9 октомври 1953 г.

¹⁴ **Мунтян, М. А.** Цит. съч., с. 115. На 15 октомври 1953 г. Специалният комитет единодушно приема решението за създаване на Комитет на

добрите услуги. В неговия състав влизат представителите на Египет, Холандия и Перу (държавата-инициаторка). На 23 октомври 1953 г. Общото събрание на ООН утвърждава проекторезолюцията на Специалния комитет. Комитетът на добрите услуги става официален орган на ООН.

¹⁵ Работническо дело, № 308 от 4 ноември 1954 г.

¹⁶ Мунтян, М. А. Цит. съч., с. 163.

¹⁷ Външна политика..., с. 236.